

De Standaard

RECENSIE EXPO

Behoedzaam bouwen

Hoe kan architectuur zorg dragen voor de planeet en haar bewoners? De mogelijkheden zijn eindeloos, toont een dubbeleexpo van het Vlaams Architectuurinstituut.

Emmanuel van der Beek

Woensdag 1 juni 2022 om 3.25 uur

<p>Het rijdende huisje House for Seasonal Neighbours, Borgloon. © Olmo Peeters</p>

Het rijdende huisje House for Seasonal Neighbours, Borgloon. © Olmo Peeters

Caring architecture

Tot 11/9 in het Vlaams Architectuurinstituut in De Singel, Antwerpen.

★★★★☆

De expozaal van De Singel staat stampvol. Met 29 projecten, verdeeld over twee tentoonstellingen, formuleert het Vlaams - Architectuurinstituut een antwoord op de vraag: hoe te bouwen op een planeet in crisis? Het kader van de dubbelexpo komt uit het Architekturzentrum Wien en belicht projecten van over de hele wereld. Het tweede luik, in het midden van de zaal, formuleert een antwoord uit eigen land.

Lacaton & Vassal transformeerden 530 appartementen in Bordeaux, 2016.
Philippe Ruault

Lacaton & Vassal transformeerden 530 appartementen in Bordeaux, 2016.

© Philippe Ruault

Het eerste deel leest als een beeldverhaal. Aan de wanden hangen prenten, plannen en teksten die verslag doen van experimenten. Er zijn vertrouwde projecten bij, zoals de verbouwingen van Lacaton & Vassal in Bordeaux

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20190410_04314517). De architecten transformeerden uitgeleefde flatgebouwen tot woningen die baden in het licht. Maar er vallen ook nieuwe projecten te ontdekken. Verrassend zijn de betonnen bassins van een wateropslagplaats in Colombia, door Colectivo 720 verbouwd tot een speelse publieke ruimte.

Ook vertrouwd is het Psychiatrisch Centrum Caritas

<p>Caritas in Melle: ruïne wordt ontmoetingsplaats voor patiënten, 2016. Filip Dujardin</p>

Caritas in Melle: ruïne wordt ontmoetingsplaats voor patiënten, 2016. © Filip Dujardin

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20170326_02801561) in Melle, waar de architecten van De Vylder Vinck Taillieu een ruïne - ombouwden tot een ontmoetingsplaats voor patiënten. Zorgzame architectuur heeft geen dure technologie nodig, laat de expo zien. Dat is ook zo aan de andere kant van de aardbol. In het bejubelde Friendship Hospital

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220126_98155381) (Urbana) in Bangladesh vervangen waterbekkens en natuurlijke ventilatie dure airco-installaties. De vraagstelling van de expo mag dan apocalyptisch klinken, de antwoorden blinken uit in optimisme.

Veel aandacht gaat naar het bouwen zelf. Zo krijgen we werk te zien van de Indiase architect Anupama Kundoo. Zij bouwt kleine openbare gebouwen met oude kleitechnieken. Ook in het werk van het Franse Atelier d'Architecture Autogérée primeert het proces. Wat telt, zijn de nieuwe productiecircuits en de burgerplatformen. In de zoektocht naar zorgzame architectuur kom je verrassend vaak beproefde recepten tegen.

Tijdperk zonder mensen

De tweede expo deelt de sense of urgency en het optimisme van het internationale luik. Ook hier krijgen we experimenten met oude technieken te zien. Kijk maar naar de gestampte aarde van BC Materials

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20200303_04874542), die in deze expo tevoorschijn komt in een uitkijktoren in Dilsen-Stokkem van De Gouden Liniaal. Ook landschapsarchitectuur krijgt een plaats. Rond het nieuwe Grand Hôpital de Charleroi groeit een nieuw park, ontworpen door Bureau Bas Smets

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20210813_97297576).

Snapshots tonen hoe de natuur geleidelijk de oude mijnsite overneemt.

Intrigerend is het hypermoderne Ecotron

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20161124_02588762) (Noa), een lab op de heide van de Hoge Kempen. In spiegelende dozen wordt daar de klimaatverandering nagebootst om te kijken hoe de natuur zal reageren op de stijgende temperaturen. Hoewel het een staaltje is van technologisch vernuft, komen er geen mensen. In de expozaal hoor je een bezwerend melodietje. Het zijn de signalen van de heide, omgezet in geluid. Kijkend naar de lege landschappen vermoed je: dit gebouw is klaar voor een tijdperk zonder mensen.

Het stilste project is Huis Perrekes

<p>Een wiegend bed in wzc Huis Perrekes, Oosterlo. Stijn Bollaert</p>

Een wiegend bed in wzc Huis Perrekes, Oosterlo. © Stijn Bollaert

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20180524_03527951)(Nu Architectuuratelier) in Oosterlo, een woonzorgcentrum voor bewoners met dementie. Het is een goede vondst om het bed te tonen. Het meubel, dat zachtjes heen en weer kan wiegen, vat het hele ontwerp, dat met elk detail bewoners en bezoekers wil samenbrengen. Dat doet ook het House for Seasonal Neighbours (Ciel Grommen en Maximiliaan Royakkers (https://www.standaard.be/cnt/dmf20220130_98036308)), een kleinood. Het rijdende huisje stond enkele maanden naast een supermarkt in Borgloon, en moest fruitplukkers en inwoners aansporen om elkaar te ontmoeten.

Doorzichten

Ook in het tweede luik krijgt zorgzame architectuur een brede invulling, zo breed dat de architectuur zich haast enkel nog laat vatten door wat ze niet is: onachtzaam, roekeloos of overmoedig. Zo past zelfs Z33

<p>Z33. rr</p>

Z33. © rr

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20200209_04841218) (Francesca Torzo) in de selectie. Het Hasseltse museum zoekt behoedzaam een plaats in het stedelijke weefsel, met details die aansluiting zoeken bij de historische stad. Ook dat is zorgzame architectuur.

Je krijgt geen scherp beeld van alle projecten. Daarvoor zijn het er te veel en ontbreken gedetailleerde plannen. Maar de brede blik is tegelijk de verdienste van de expo. De selectie graaft niet in de diepte, maar neemt een snelle vlucht over het landschap. De slimme

scenografie van Laura Muyldermans en LDSRA, met wanden die spelen met je blik, creëert onverwachte doorzichten tussen al die invullingen van zorg, en laat je nieuwsgierig achter.

<p> Michiel De Cleene </p>

© Michiel De Cleene

Verschenen op woensdag 1 juni 2022

LEES MEER

GISTEREN | EXPO

‘Schooltoneel kan je héél lang achtervolgen’

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220530_96158272)

GISTEREN | DE ARCHITECT

Schoon verdiep!

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220530_96156759)

28/05/2022 | RECENSIE KLEUR ALS TAAL

Recensie | Etel Adnan in het Van Goghmuseum:
schrijven aan het landschap

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220525_96264585)

25/05/2022 | OPINIE ENERGIE

Debatteer mee | Hebt u een thuisbatterij of overweegt u
er een te plaatsen?

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220524_97684794)

24/05/2022 | EXPO RECENSIE

Expo | Kati Heck toont de mens in de schemering

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20220523_97624654)

Lees de volledige krant

([https://markup.standaard.be/extra/static/checkapp/index.html?
utm_campaign=digitalekrant&utm_source=standaard&utm_medium=brooklyn-artikels](https://markup.standaard.be/extra/static/checkapp/index.html?utm_campaign=digitalekrant&utm_source=standaard&utm_medium=brooklyn-artikels))